

Riktlinjer – Handläggning av avgifter och hyror

Antagen av kommunfullmäktige 2015-11-23

Innehåll

Inledning.....	3
Högekostnadsskydd(maxtaxa)	3
Inkomster	3
Makars inkomster	4
Sambors inkomster	4
Boendekostnad	4
Hyresrätt.....	4
Bostadsrätt.....	4
Egen bostadsfastighet	4
Delad bostad.....	5
Jämknin g av boendekostnad vid flyttning till särskilt boende	5
Kvarboendeskydd	5
Minimibelopp 2015.....	6
Höjning av minimibeloppet	6
Sänkning av minimibeloppet	6
Förbehållsbelopp	6
Avgiftsutrymme	7
Debitering av avgift.....	7
Avräkningsregler vid frånvaro	7
Omprövning, återbetalning.....	7
Ändra förfallodatum	7
Särskilda skäl	7
Månadsavgift/hyra	8
Omräkning av avgift.....	8
Överklagande	8
Förändringar av riktlinjen.....	8
Avgifter i praktiken	9
Exempel 1	9
Exempel 2	9
Exempel 3.....	10

Inledning

Bestämmelserna om kommunernas rätt att ta ut avgifter inom äldreomsorgen finns i 8 kap. SoL. Kommunen får ta ut skäliga avgifter enligt grunder som kommunen bestämmer bland annat för hemtjänst, dagverksamhet och för annan liknande social tjänst. Avgifterna får inte överskrida kommunens självkostnader (8 kap. 2 § SoL). Kommunerna får också ta ut vårdavgifter för kommunal hälso- och sjukvård enligt 26 § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763), HSL.

Högekostnadsskydd(maxtaxa)

Ett högekostnadsskydd gör att avgifterna för hemtjänst, trygghetslarm och dagverksamhet tillsammans med vårdavgifter för kommunal hälso- och sjukvård får uppgå till högst en tolfedel av 0,48 gånger prisbasbeloppet per månad. Detta innebär att den så kallade maxtaxan för de avgifterna är 1 780 kronor per månad för år 2015. Ändras den nationella beräkningen av maxtaxan så anpassas även Trelleborgs kommuns nivå av maxtaxan. D.v.s. höjs/sänks maxtaxan i riket så höjs/sänks den automatiskt även i Trelleborg.

Inkomster

Inkomstberäkning baseras på den enskildes egna uppgifter. Den enskilde ska lämna uppgift om faktisk eller uppskattad inkomst för de närmast följande 12 månaderna när insatserna börjar och sedan en gång per år eller om något ändras under året.

Avgiftshandläggaren kontrollerar den enskildes uppgifter mot aktuella uppgifter från Försäkringskassan/Pensionsmyndigheten. Uppgift om bostadstillägg hämtas från Försäkringskassan/Pensionsmyndigheten.

Den enskilde får inkomstunderlaget tillsammans med beslutet om avgift.

För enskild som inte lämnar uppgift om aktuell inkomst debiteras den faktiska avgiften eller maxavgiften.

Som inkomst räknas samtliga beskattningsbara inkomster enligt gällande skattelagstiftning samt vissa skattefria ersättningar:

- Inkomst av arbete
- Överskott i näringsverksamhet
- Allmän pension
- Äldreförsörjningsstöd
- Tjänstepension
- Privata pensionsförsäkringar
- Avtalsgruppsjukförsäkringar (AGS)
- Sjukersättningar/aktivitetsersättningar
- Utlandspensioner

- Livränta
- Vårdbidrag (skattepliktig del)
- Inkomst av kapital(ränta, utdelningar etc)
- Bostadstillägg, bostadsbidrag
- Studiebidrag
- Underhållssbidrag
- Arbetsmarknadsersättningar

Som inkomst räknas inte

- Barns inkomster
- Förmögenhet eller skatteavvinster
- Handikappersättning

Från inkomsten frånräknas

- Statlig och kommunalskatt samt begravningsavgift enligt tabell.
- Kyrkoavgift till samtliga trossamfund som har regeringens tillstånd att ta ut sina medlemsavgifter via skattsedel. (Se kommunförbundets cirkulär 2004:99)

Makars inkomster

Makars och registrerade partners samlade inkomster enligt ovan läggs samman. Därefter fördelas de med hälften på vardera personen.

Om paret lever i skilda hushåll, t ex när den ena flyttat till särskilt boende, betraktas de som ensamstående.

Sambors inkomster

Sambor har inte juridisk försörjningsplikt och betraktas alltid som ensamstående.

Boendekostnad

Den enskildes faktiska boendekostnad beräknas så här:

Hyresrätt

Aktuellt hyresbelopp exklusive hushållsel. Ingår hushållsel i hyran avräknas en schablon utifrån Försäkringskassans regler.

Bostadsrätt

Aktuell avgift exklusive hushållsel + 70 % av räntekostnaderna för bostadslån. Ingår hushållsel i hyran avräknas en schablon utifrån Försäkringskassans regler.

Egen bostadsfastighet

70 % av räntekostnaderna för bostadslån + 70 % av tomträttsavgäld + fastighetsavgift + driftkostnader utifrån Försäkringskassans schabloner.

Delad bostad

Om den enskilde delar bostad med en annan vuxen person som han/hon inte har försörjningsplikt för delas bostadskostnaden mellan dessa.

Jämkning av boendekostnad vid flyttning till särskilt boende

En ensamstående som flyttar till särskilt boende kan få jämkning av boendekostnaden. Detta gäller vid dubbel boendekostnad i högst tre månader. Jämkning sker med den bostadskostnad som är lägst. Den som har kapitalinnehav(bankmedel, aktier, fonder) över ett prisbasbelopp(44 500 kr) eller fasta tillgångar över 10 prisbasbelopp får dock inte jämkning.

För den som inte får jämkning är det möjligt att få dela upp den extra hyreskostnaden på en längre period.

Kvarboendeskydd

När en person flyttar till ett särskilt boende kan det vara svårt för den kvarboende maken/makan att klara av hyran. Då paret fortfarande är gifta har de en försörjningsplikt gentemot varandra enligt äktenskapsbalken.

I en sådan situation kan makarnas inkomst delas och hänsyn tas till den kvarboendes avgiftsutrymme. Detta innebär att maken/makan som flyttat till ett särskilt boende betalar en lägre avgift för mat och omsorg.

Denna hänsyn tas om makarna har tillgångar som understiger 10 prisbasbelopp.

Är tillgångarna mindre än 10 prisbasbelopp kan hänsyn tas under en 6 månadersperiod som då ger tid att anpassa bostadskostnaden.

Båda makarna har möjligt att ansöka om bostadstillägg för varsin bostad.

Jämkning av hyra, matkostnad och omsorgsavgift

Saknar den enskilde eller har ett lågt avgiftsutrymme så kan omsorgsavgiften (1 780) jämkas helt eller delvis. Denna jämkning görs efter en individuell prövning i varje enskilt fall där utgångspunkten är den enskildes avgiftsutrymme. Däremot skall var och en betala sin hyra och matkostnad.

Minimibelopp 2015

För den enskildes kostnader för personliga behov och övriga normala levnadskostnader är ett minimibelopp fastställt i lagen. Beloppet bygger på Konsumentverkets beräkningar av levnadskostnader för normal levnadsstandard för individer i olika åldrar. Beloppen justeras årligen.

	61 år och äldre	60 år och yngre
Ensamstående	5 023 kr	5 526 kr
Makar/sambor per Person	4 244 kr	4 669 kr
För makar/registrerade partners, som inte sammanbor t.ex. då den ena bor på äldreboende, används minimibeloppen för ensamstående.		
För hushåll med hemmavarande barn under 20 år lägger man till nedanstående belopp.		

Ålder	0-3	4-10	11-20
Barn och ungdomar	1 700 kr	2 020 kr	2 740 kr

Höjning av minimibeloppet

Minimibeloppet ska höjas när den enskilde har skäligen fördrande kostnader. Dessa ska ha en beräknad varaktighet på minst 10 månader under ett år samt avse ett belopp som är minst 200 kr/månad.

Minimibeloppet höjs alltid i följande situationer:

- Matkostnad vid särskilt boende, höjning med 872 kr/månad
- Kostnader för god man, höjning med 1/12-del av den årliga avgift, som den enskilde senast betalat till Överförmyndaren.

Exempel på övriga kostnader som kan höja minimibeloppet:

- Underhållskostnader för barn.
- Utmätning av kronofogden.

Sänkning av minimibeloppet

Minimibeloppet kan sänkas om den enskilde har lägre levnadskostnader än de som ingår i minimibeloppet. I kommunens särskilda boende ingår tv-avgift vissa möbler i hyran varför minimibeloppet sänks med 323 kronor/månad.

Förbehållsbelopp

Den enskildes förbehållsbelopp är lika med summan av boendekostnaden och minimibeloppet.

Avgiftsutrymme

Mellanskillnaden mellan beräknad nettoinkomst och förbehållsbelopp (minimibelopp och boendekostnad) utgör avgiftsutrymmet.

Om mellanskillnaden blir noll eller minus blir avgiften noll kronor.

Den enskilde har, om behov föreligger, möjlighet att ansöka om försörjningsstöd.

Debitering av avgift

Debitering av avgift sker varje månad i efterhand. Om sammanlagd debitering av avgift för en månad understiger 100 kr sker ingen debitering förrän flera månadsavgifter tillsammans överstiger 100 kr.

Avräkningsregler vid frånvaro

Ordinärt boende

Vid sjukhusvistelse och när brukaren är bortrest görs avdrag på avgiften för hemtjänst.

Särskilt boende

Vid sjukhusvistelse och när brukaren är bortrest görs avdrag för service/omvårdnad och matkostnad.

Omprövning, återbetalning

Om kommunen har gjort ett fel som inneburit att den enskilde har fått en för hög avgift görs en återbetalning för hela perioden.

Har den enskilde lämnat felaktiga uppgifter som gjort att en för hög avgift har fakturerats återbetalas maximalt 6 månader.

Har den enskilde utelämnat eller lämnat felaktiga uppgifter om te x sin inkomst eller bostadskostnad, som inneburit att en för låg avgift debiteras, omprövas avgiftsbeslutet för hela den period som felaktiga uppgifter har förelegat.

Ändra förfallodatum

Önskar någon betala sin faktura senare än förfallodatum kan handläggare godkänna detta i upp till 3 månader. Betalas inte fakturor handläggs detta av ekonomiavdelningen (betalningsplaner, inkasso mm).

Särskilda skäl

Uppkommer särskilda skäl för att avgiften skall nedsättas fattas beslut i samråd med närmsta chef.

Månadsavgift/hyra

Hyra betalas från den dag man flyttar in eller senast en vecka från det att man tackat ja till lägenheten.

Omräkning av avgift

Omräkning av avgift sker årligen eller vid väsentligt ändrade förhållanden. Vid omprövning/ändring av beslutad insats gör avgiftshandläggaren en ny beräkning med aktuella uppgifter från Försäkringskassan/Pensionsmyndigheten.

Överklagande

Avgiftsprövning är individuell. Avgiftsbeslutet kan överklagas och besvärshänvisning lämnas vid varje beslut.

Förändringar av riktlinjen

Årliga beloppsändringar samt förändringar utifrån rättspraxis uppdateras av förvaltningen. Övriga förändringar ändras efter beslut i socialnämnden.

Avgifter i praktiken

Här redovisas tre exempel för att åskåliggöra hur maxtaxa, minimibelopp, förbehållsbelopp och avgiftsutrymme fungerar.

Exempel 1

Stina har hemtjänst och trygghetslarm. Avgiften för de beviljade insatserna är 1 371 kronor per månad. Efter att avgiften är fastställd görs en individuell beräkning om Stina kan betala denna avgift.

Inkomst efter skatt	7 500	
Bostadskostnad	4 500	
Bostadstillägg	0	
Minimibelopp	5 023	
Avgiftsutrymme	0	

Efter en individuell prövning blir Stinas avgift 0 kronor.

Exempel 2

Kalle har hemtjänst och trygghetslarm. Avgiften för de beviljade insatserna är 1 780 kronor per månad. Efter att avgiften är fastställd görs en individuell beräkning om Kalle kan betala denna avgift.

Inkomst efter skatt	10 500	
Bostadskostnad	4 500	
Bostadstillägg	3 000	
Minimibelopp	5 023	
Avgiftsutrymme	3 977	

Efter en individuell prövning blir Kalles avgift 1 780 kronor.

Exempel 3

Roger bor på ett äldreboende. Hyran är 4 500:-, matavgiften 2 601 och omsorgsavgiften på ett äldreboende är 1 780:-.

Inkomst efter skatt	10 500	
Bostadskostnad	4 500	
Bostadstillägg	500	
Minimibelopp	5 399	Höjt belopp, mat
Avgiftsutrymme	1 101	

Rogers totala avgift blir 4 500:- i hyra+ 2 601 kronor för maten och omsorgsavgiften fastställs till 1 101:- då hans avgiftsutrymme inte tillåter att vi tar ut full avgift. Här är även minibeloppet höjt med 872 kronor på grund av fördyrade matkostnader och sänkt med 496 då hushållsel, tv mm ingår i boendet.